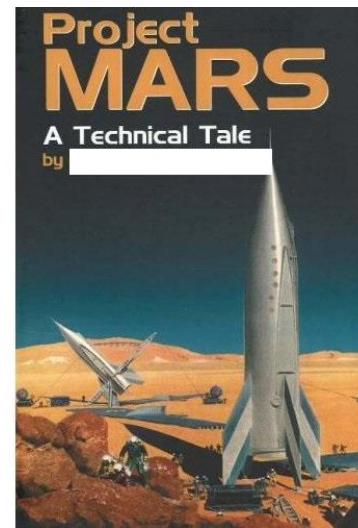

AARE SIRELI MEMORIAAL 2022

Küsimused: TÜMK (Silja Paavle, Tiit Naarits, Lauri Naber, Matis Song)
Vismarid (Henri Kaarma, Alvar Orav, Illar Tõnisson, Toomas Uuskam)

1. Alustuseks küsimus, millega ei oleks mängu alustanud eile ega alustaks ka homme: **millise tänapäeva riigi** rannikut koos ühe olulise tähisega näete pildil?

2. Seoses Elon Muski Marsi-avantüüridega tõmmati paralleele 1949. aastal ilmunud ulmeraamatuga „Projekt Marss: tehniline kirjeldus“ (*“Project Mars: A Technical Tale”*). Raamat tegeleski peamiselt juhistega, kuidas peaks olema korraldatud retk Marsile ning eeskätt pälvis tähelepanu, et seal oli kirjeldatud humanoididest marslaste ühiskonda, mille kümneliikmelise juhatuses oli aukandja, kes kandis tiitlit „Elon“. Raamat ise on küll vähetuntud ja ka selle autor ei saanud kuulsaks kirjanikuna, kuid on sellegipoolest väga tuntud mees. **Kes on selle raamatu autor?**

3. Spordisõbrad on ilmselt kogenud, et Itaalia hümn on selline muusikapala, mille laulmine hingestatud viisil võib paljudele külma värinad ihule tuua. Selle hümn avasõnad on aga andnud nime ühele organisatsioonile, mille juhi olemus kuidagi organisatsiooni nimega kokku ei taha sobida. **Milline organisatsioon?**

4. Rootsi entomoloog Carl-Cedric Coulianos koostas 2004. aastal teatavate Eestis elavate putukate annoteeritud nimestiku. Loetelus on 454 liiki, kellest näiteks Järvemaal elab tema andmeil lausa 309. Maailmas on neid putukaid üle 40 000 liigi, nende mõõtmed kõiguvad vahemikus 0,1 – 11,5 cm ja nende fossiilseid jäänuseid on leitud juba ülem-permist. Putuka nime kandis ka eelmisel õhtul järgi jäänud alkohoolsete jookide liisunud jääkidest kokku segatud jook, mida Tartu baltisaksa korporatsioonides hommikuti peale joomingut noorematele liikmetele sisse joodeti. **Mis putukate selts või jook?**

5. Usinad mäluhälgurid teavad, et Agatha Christie „Kümme väikest neegrit“ on nüüd tuntud nimega „Ja ei jäänud teda ka“ (*„And Then There Were None“*). Üks maailmakuulus bänd üllitas 1978. aastal aga albumi pealkirjaga „...And Then There Were Three...“ („Ja siis oli alles neid kolm“). Bänd oli tollal raskesti seisus, sest üksteise järel olid lahkunud nii laulja kui ka kitarrist ning lauljaks hakkas üks senine bändiliige. Album oli aga õnnestumine, sisaldades ka bändi esimest suurt hitti „Follow You Follow Me“. **Mis ansambel?** Kõrval näete mainitud albumi kaanepilti, aga nimetatud hittlugu me teile ei lase, sest kõikidel pole ka vaja kahte punkti saada!

6. *Poena Cullei* („Kotikaristus“) oli Rooma õiguses surmanuhtluse liik, mille käigus karistatav õmmeldi koos erinevate elavate loomadega (koer, madu, kukk, ahv) nahkkotti ja visati vette, kus siis aja jooksul tegi lämbumine töö ära. Aja jooksul asendus see areenile loomade ette saatmise või surnukspõletamisega. Karistus taaselustus keskaegsel Saksimaal, kuigi kasutati linakotti (mis erinevalt nahast märgub ja hukatav upub, mitte ei lämbu) ning viimased teated selle meetodi kasutamisest pärinevad 18. sajandist. **Millise spetsiifilise kuritöö eest peeti paslikuks sellist karistusviisi?**

7. Belgia linn Hasselt on paljudele Eesti spordisõpradele jäänud meelde paigana, kus Kaia Kanepi 2006. aastal WTA turniiri finaali jõudis ning seal Kim Clijstersile väärrika lahingu andis. Tänapäevaks on aga Hasselt paljude spordisõprade hulgas tuntud kui paik, kus on sündinud üks maailmameister, kes viidatud tennisematsi ajal oli alles 9-aastane. **Kes on see Hasseltist pärit spordiheeros?**

8. Koos vallalise kaunitariga on pildil kaks meest, kes 2017. aastal panid aluse ettevõtmisele, mil on õnnestunud omas žanris kerkida Eesti populaarseimaks. **Millist nime see „ettevõtmine“ kannab?**

9. Kuna Fidel Castro olnud küsitava toote andunud tarbija, unistas ta Kuubale maailma suurima ..... loomisest. Taoline asutus 1966. aastal avatigi, sealne sortiment oli lai ja huvilistel tuli järjekorras mitu tundi oodata. Asutuse ehitamise projekti juhtis naisrevolutsionäär Celia Sanchez ning kuna too olnud suur balletisõber, andis ta asutusele oma lemmikballeti „Coppelia“ nime. Tänapäevaks on asutusest välja kasvanud samanimeline kett, mida mõni peab isegi Kuuba üheks tuntumaks kaubamärgiks. **Mida siis Fidel nii väga armastas või mis asutus on Coppelia?**

10. Tänapäevase esimese helindina kuulete laulmas kollektiivi, kus juhtfiguuriks on Liisa Tetsmann. **Milline ansambel?** Selle nime saate, kui vahetate ühes Eestist pindalalt väiksema ja 2020. aasta seisuga 11,8 mln elanikuga riigi nimes omavahel ära esimese ja kolmanda tähe.

11. Nähtav Google Doodle oli 2016. aastal pühendatud ühe šoti keemiku (eluaastad 1766-1843) 250. sünniaastapäevale. **Kes oli see vett hülgavate materjalide leiutamiseга tuntuks saanud mees**, kes andnud oma panuse ka inglise keele sõnavarasse?

12. Ülalolev märk (↗) on Skandinaaviamaades ja Soomes tuntud kui hooneid kaitsev märk. Üks selle nimetusi on laplaste haakrist, teine nimetus ütleb aga, et see on ühe troopilistes ja subtroopilistes vetes elava väheliikuva eluviisiga olendi süda. Tanel Veenre pühendas sellele olendile 2014. aastal terve ehtekollektsiooni. Tänapäeval on olend väljasuremisohus, sest neid püütakse arutult ja müüakse näiteks kuivatatud kujul, millena nad on leidnud laialdast kasutust rahvameditsiinis ja seda ennekõike Hiinas. Eestisse võib ilma piiranguteta tuua mitte rohkem kui kolm surnud isendit. **Millise olendi** südadena tuntakse seda märki?

13. Nii Saksamaa kui Itaalia jalgpalliskeenest leiab meeskonna, kes mõlemad nautisid oma parimaid aegu kas Adolf Hitleri või Benito Mussolini valitsusajal. Mõlemad klubid on seitsmekordsed oma riigi meistrid, millest kuus esimest tiitlit võideti kas ühe või teise diktaatori pukis olles ja seitsmes pärast II maailmasõda. Tänapäevalla pallivad mõlemad küll oma koduliigade kõrgeimal astmel (üks naasis pärast lühikest eemalolekut Serie A'sse 2015. aastal ja teine Bundesligasse tänavu), kuid asetsevad hetkel paremustabeli teises pooles. **Millised kaks vutiklubi?**

14. Küsitav kirjandusteos nägi esmakordselt ilmavalgust 1994. aastal, mil selle autoriks märgitud kirjanik oli juba ammuilma meie seast lahkunud. Hiljem on kirjandusteadlased kindlaks teinud, et viidatud autor oli kirjutanud 228st leheküljest umbes neli, 115 leheküljel oli autori moonutatud tekst, 94 lehekülge oli kellegi Arnold Felix Karu omalooming ning 15 lehekülge on raskesti määratletav materjal. **Milline teos ja kes on märgitud selle autoriks?**

15. **Nimetage kaks perekonnanime**, millest emma-kummaga seotud isikuid kehastasid kõik pildil olevad näitlejad oma seni tuntumas filmiroolis!

21. Ühe kuni 1950. aastani eksisteerinud Eesti saarvalla ajaloo ilmselt tähelepanuväärsemaks sündmuseks oli 1924. aastal saarel toimunud mõrv, mil suhteliselt võikal moel tapeti nii vallavanem, tema naine, tema ema kui ka üks poegadest ning lõpus pandi jälgede segamiseks ka tema talule tuli otsa. Hiljem selgus, et vallavanem oli ise jõudumööda tegelenud ühe tema vallas toona levinud seaduserikkumisega ning temaga kambas olnud naabrimehed ihanud vallavanema käes hoiul olevat raha ja muud vara. **Millise saare** toonane vallavanem haamritega surnuks peksti?

22. Hiljuti toimunud meeste korvpalli EM-võistlustel pälvisid suurte skoorijatena tähelepanu eelkõige Luka Doncic, Giannis Antetokounmpo ja Lauri Markkanen. Alagrupiturniiril viskas aga kõige rohkem punkte (134) hoopis pildil olev mees, kelle viiest etteastest ei lõppenud ükski vähema kui 26 punktiga. Turniiri kokkuvõttes oli tema keskmine punktisaak mängust Giannise ja Markkaneni järel ning Doncici ees kolmas. **Kes oli see pallur ja millist riiki ta esindas?**

23. See mõnikord Itaalia maitseainete kuningaks nimetatud tinktuur oli sealkandis keskajal apteegikaup, mida kasutati seedimise soodustajana, ent ka haavandite ravitsemisel ja peavalurohuna. Selle valmistamise traditsioon ulatub 11. sajandisse Modena ja Reggio Emilia provintsi, mil perekonnas oli küsitava vaat aukohal (lisaks veinile muidugi). Traditsiooniliselt valmistatakse küsitavat värskelt pressitud valge viinamarja mahlast, mis pärast aastaid laagerdumist erinevatest puuliikidest vaatides muutub värvilt tumepruuniks, maitseks täidlaseks ja magusaks. Kuigi müügil on ka odavama tehnoloogiaga kaup, siis tõeline on laagerdunud 12 – 25 aastat. Toidu valmistamisel kasutatakse teda peamiselt tilga kaup, palju muu seas näiteks jäätiste, grillitud köögiviljade ja liha, maasikate, ahjus küpsenud sibulate ja muna maitsestamiseks. **Millest on jutt?**

24. Ettevõtte nimega Bandai tõi 1996. aastal turule mänguasja, mille nimi tähendab otsetõlkes “munakella”. Sisse lülitades läbis mänguasi sarnaselt inimesele erinevad elutsükli etapid, mis päädis keskmiselt 25 päeva järel surmaga. Sealt edasi muututi sõltuvalt kultuurist ja mänguasja versioonist kas vaimuks, hauakiviks või hoopis inglisk. **Millist nime kandis see mänguasi?**

25. Valges Majas võib silmata enamiku USA ekspresidentide portreesid ning lisaks on sinna alates 1961. aastast kogutud silmapaiste hulk muid kunstiteoseid. Seejuures on koguni kaheksa maaliga esindatud kunstnik, kellelt kolme Valges Majas ripuvad taiest näete. **Kes?**

26. See tegevus sai alguse keskajal Itaaliast - esimesed sellised, mille kohta on kirjalikke ülestähendusi, toimusid 14. sajandi algul Bolognas. Varasemalt polnud ei Rooma ega islami seadused seda lubanud. 1450. aastal kirjutas Lorenzo Ghiberti, et iga skulptor peaks selle tegevuse juures osalema, et oma töös võimalikult täpne olla. Michelangelole olnud aga see suisa hobi ning pakkunud talle 'suurimat võimalikku naudingut'. **Millisest tegevusest on jutt?**

27. Kõrval on paar aastat enne surma tehtud pilt mehest (eluaastad 1936-2010), kes on öelnud: "Kokaiiniprobleem USA-s on minu põhjustatud. Enne .... polnud kokaiini kusagil. Pärast oli see aga kõikjal." ("The cocaine problem in the United States is really because of me. There was no cocaine before .... on the street. After ...., it was everywhere"). **Kes on pildil ja mis sobib punktiiridele (1+1 punkt)?"**

28. Tänapäevane poolkohustuslik Ukraina-küsimus tuleb mootorite maailmast: **millise linna järgi** (selles oblastikeskuses neid ka mõistagi toodeti) said oma marginime nähtavad sõidukid?

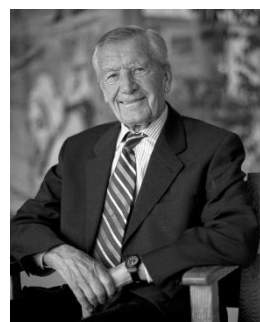
29. ... efekt või -indeks tähistab teooriat, mille järgi suurenevad majanduslanguse ajal n-ö taskukohaste luksuseseemete müüginumbrid. Esimest korda mainis nähtust majandusteadlane Juliet B. Schor. Laiemas teadvusesse jõudis see 2008. aastal, kui üks ettevõtja täheldas, et pärast 2001. aasta 11. septembri terrorirünnakut küsitavate esemete müüginumbrid kahekordistusid ning naised ostsid üldise ebakindluse tõttu kallima hinnaklassi esemeid odavamatest rohkem. Seda seletatakse asjaoluga, et väike luksus annab võimaluse keerulised olud ja argimured korraks unustada. **Millest on jutt ehk millise eseme nimi sobib punktiirile?**

30. Kuuldavat lugu on reklaamitud kui Eesti esimest torupillitechno-pala, seda esitav ansambel aga nimetab oma stiili tervikuna happefolgiks. **Milline ansambel** on muusikaterminoloogiat sedaviisi uuendanud?

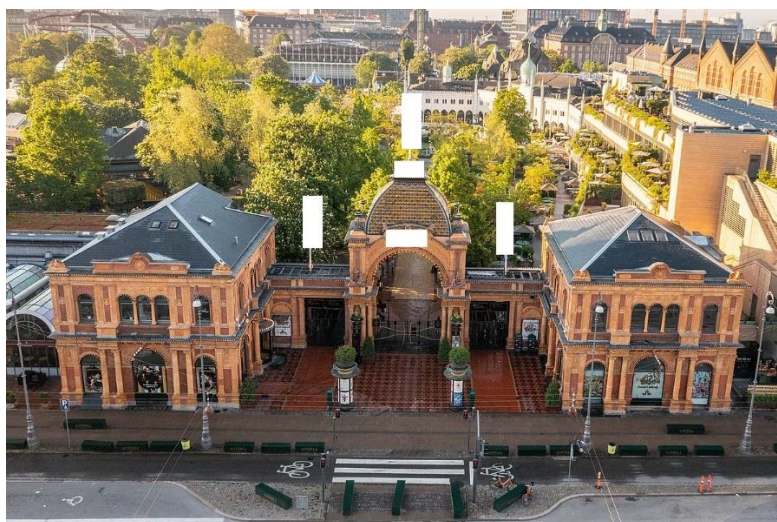
31. Küsitava kahe eluslooduse esindaja eestikeelsed nimetused erinevad vaid algustähe poolest. Üks neist (*Herpestes edwardsi*) on väikekiskja, kelle ühe isendi kirjutas nimeliselt kuulsaks hilisem Nobeli kirjanduspreemia laureaat, samuti on tema nime kandva laulu kirjutanud briti folkrocki legend Donovan. Teine tegelane (*Palinurus*) kuulub elavate lüljalgsete fossiilide hulka ja on samuti tänu loomeinimestele (Delia Owens, Olivia Newman) pälvinud viimasel ajal palju tähelepanu, jõudes nii raamatupoelettidele kui kinolinale. **Nimetage mõlemad**, kui on teada, et Eestis neist kumbagi ei ela!

32. Seda Eesti ametkondades vägagi levinud veebipõhist tarkvara on aja jooksul arendanud IC Süsteemid AS, MicroLink Eesti ja Nortall AS, hetkel tegeleb selle arendamisega tarkvara enda järgi nimetatud osäühing. Turul on tarkvara alates 1998. aastast ning toote reklaamimiseks oma kodulehel antakse teada, et sellel olla 3591 kasutajat. **Milline tarkvara?** Need, kes ametiasutustes asju ei aja, on ehk juhtunud õlut jooma ühes Eesti linnas asuvas samanimelises trahteris, lugema mõnd samanimelist ajalehte (neid on ilmunud nii Harju- kui Tartumaal) või kaasa jorisenud samanimelist laulu, mille omal ajal John Pori orkester kuulsaks mängis.

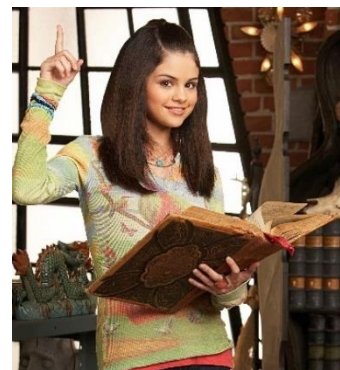
33. Mullustel Tokyo olümpiamängudel võitsid Maggie Steffens ja Melissa Seidemann küsitaval spordialal kolmanda järjestikuse olümpiakulla. Enim sel olümpiaalal medaleid võitnud naised on aga nende kaasmaalased Heather Petri ja Brenda Villa, kel auhinnakapis neli olümpiamedalit. Ja ka meeste hulgas leidub vähemalt neli olümpiamedalit võitnud atleete üksnes kaks: neist edukaim on pildil olev härrasmees (eluaastad 1927-2013), hilisem oma kodumaa parlamendi liige, kes suutis aastatel 1948-64 võita suisa viis olümpiamedalit (kolm kuld, ühe hõbeda ja ühe pronksi). **Milline spordiala?**

34. Näete ühes Euroopa pealinnas paikneva asutuse sissepääsu. See 1843. aastal avatud koht on seni tegutsevatest sama otstarbega asutustest maailmas vanuselt kolmas ning selle nimi on muutunud üldnimeks, mis leidnud kasutamist ka Eestimaal. **Mis kohaga on tegemist?**

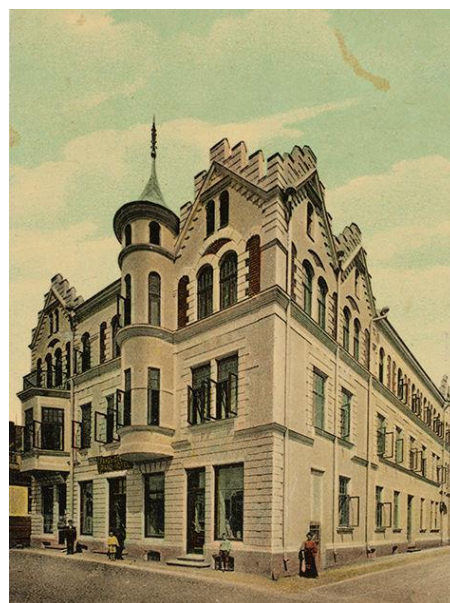

35. Nii nagu paljude kolleegide tähelelend, algas tema omagi Disney teenistuses, kui ta varateismelisena mängis selle kanali sarjas "Võlurid Waverly tänavalt" („*The Wizards of the Waverly Place*”). **Kes on pildil?**

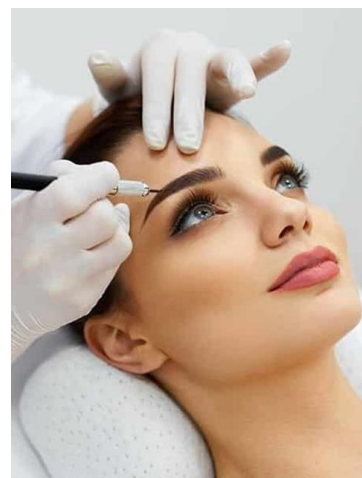
36. Küsitava mehe järgi on nimetatud nn naturaalsete ühikute süsteem, kus pikkuse, aja, massi jms ühikud on tuletatud looduslike fundamentaalkonstantide, nagu gravitatsioonikonstant, valguse kiirus vaakumis jne järgi. Näiteks on temanimeline jõud leitav valemiga $F = c^4/G \approx 1.21 \times 10^{44} \text{N}$. Enamus selle süsteemi ühikuid ongi meid ümbritsevate nähtustega võrreldes kas väga suured või väga väikesed, aga näiteks .... energia on ligikaudu 2 gigadžauli ehk võrreldav ühe sõiduauto paagitäie bensiinis sisalduva energiaga. **Kellest on jutt ehk kelle nimi sobib punktiirile?**

37. Küsime Poola piirilinna Ukrainaga (vt linna asukohta kaardil ja vappi), mis seoses selleaastaste sündmustega on korduvalt uudistesse jõudnud. Näiteks on selle linna kaudu pagenud suur hulk põgenikke ning sealsamas käis ka Matteo Salvini tegemas oma PR-showd. Sisuliselt sama nime kandis 9.-14. sajandini võimul olnud Böömi valitsejasugu, kelle nimi ei ole küll seotud selle linnaga, vaid müütilise esiisaga. **Mis linn/dünastia?**

38. Näete vanemat pilti ühest praegugi tegutsevast hotellist, millele pani aluse kohalik talupidaja ja linakaupmees. Tolle pojast sirgus tunnustatud maalikunstnik ja kunstipedagoog, pallaslane, kelle hobideks maalimise kõrval olnud kalastamine ja kohvikutes maletamine. Praeguses hotellihoones tegutseb Eesti restoranide White Guide'i poolt soovitatud söögikoht, mis kannab nii isa kui poja ühist perekonnanime. **Millist nime see restoran kannab?**

39. **Millise sõnaga** (võib vastata nii eesti kui inglise keeles) nimetatakse sellist manuaalset kulmude püsimeigimeetodit, mille käigus sisestatakse pigment vastava teraga pindmistesse nahakihtidesse? Eestiski pakub sellist teenust juba suur hulk kosmeetika- ja ilusalonge.

40. Kuulete ühe artisti debüütplaadi tiitellaulu "Valotte". Kuigi pealkiri on laulule pandud Prantsusmaa mõisa järgi, kus nooruk kirjutas lugusid ja salvestas demosid, räägib pala ise Tennessee jõest ja orust. **Kes? NB!** Erandkorras sooviks kahe punkti andmiseks esineja **nii ees- ja perekonnanime**. Lihtsalt perekonnanime eest üks punkt.

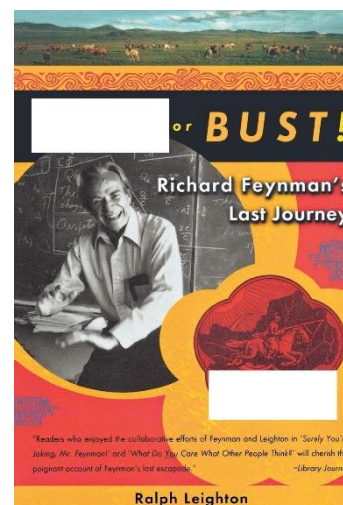
41. 2022. aasta püsikuks valiti taim, mida looduses kasvab pea 20 eri liiki ning iluaianduse tarbeks on aretatud üle 70 000 sordi. Nii liigitatakse neid näiteks lihtõielisteks, värvilise serva ja südamega, mustriga, täidis- ja ämblikuõielisteks jm. Eestisse hakkas omal ajal levima Salaspilsi botaanikaiaia kaudu, kuigi ka juba vanades taluaedades oli ruugeks kutsutu hinnatud ilutseja. Tegu pole aga vaid ilutaimena, köögiski on see igati tuntud taim. Näiteks juuri puhastatakse ja valmistatakse nagu kartuleid, kasve süüakse toorelt või valmistatakse sarnaselt spargliga ning õisi süüakse toorelt või lisatakse salatile. On tuntud ka ravimtaimena. Taime nime võib tuletada tema õitsemisajast. **Mis taim?**

42. 2017. aastal pani Kanada firma MacDonald, Dettwiler and Associates leivad ühte kappi ühe Colorado ettevõttega, mille tulemusel tekkis uus firma nimega Maxar Technologies. Täna see toodab see ettevõtte 90% USA valitsusasutuste käsutuses olevast teatud liiki toodangust, millel muuhulgas on suur mõju ka käimasoleva Vene-Ukraina sõjaga seonduvatele otsustele. **Mis on selleks Maxari toodanguks?**

43. Läänud aastal tunnustati Märjamaa valla aasta isaks pildil olev mees, kes on hinnatud loodusgiid ja räätsameister ning toimetab Varbola külje all asuvas enda rajatud indiaanikülas Preeriakoda, kandes pealikunime Pool Põtra. Ilmselt aga ei tea paljud kohalikudki, et tema näol on tegemist mitte ainult 7-kordse Eesti meistriga, vaid lausa olümpiasportlasega, kes olnud karjääri järel 5 aastat ka oma alaliidu saavutusspordi juht. **Kes?**

44. Kuulsa teoreetilise füüsiku ja Nobeli füüsikapreemia laureaadi Richard Feynmani kinnisideeks oli sõita piirkonda, kuhu ameeriklaste jaoks pääsemine oli väga keeruline, eeskätt 1970ndatel ja 1980ndatel aastatel. Pärast seda, kui Feynman 1988. aastal suri, kirjutas tema sõber Ralph Leighton raamatu „... or Bust! Richard Feynman's Last Journey” („... mistahes hinna eest! Richard Feynmani viimane reis”). Teadlase kohati haiglase soovi taga ei olnud mitte erialane huvi, vaid puhas vaimustus. Küsitud kohta ta lõpuks ei jõudnudki, kuid pindalalt Suurbritannia suuruses paigas käis hiljem ära tema tütar Michelle. **Millise territooriumi nimi sobib punktiirile?**

45. Pildil olev daam oli küllaltki üllatunud, kui tänava ühtäkki ärkas uuesti ellu ja vallutas Netflix'i vahendusel maailma miski, mille ta oli avalikkuse ette toonud juba 37 aastat tagasi. Ühtlasi lisandus sellega tema pangakontole mitu miljonit naela, mida ta oodatagi ei osanud. Tema esimene reaktsioon kõlas nii: „See on nii põnev, päris šokeeriv, kas pole? Kogu maailm on hulluks läinud!” **Kes on pildil?**

46. Indrek Hargla apteeker Melchiori lugude sarjas on praeguseks kokku ilmunud 7 romaani, teiste seas ka “Apteeker Melchior ja ..... kägistaja” (2013) ning “Apteeker Melchior ja ..... kurat” (2017). **Millised kohanimed tuleks panna punktiiride asemele?**

47. Kuigi nime järgi otsustades on lihtne segamini neid ajada ühe surnud keele rääkijatega, on see paarikümne tuhande inimese suurune rahvakild koondunud Lõuna-Tirooli mägedesse. Rahvuslik identiteet hakkas neil kujunema alles 19. sajandi hakul. Nende suurimaks asulaks on Cortina d’Ampezzo ehk nende keeli Anpezo. Kuulsamaks pojaks on muusikaprodutsent Giorgio Moroder, lisaks pärinevad selle rahva hulgast näiteks mitmekülgne spordisuguvõsa Kostnerid ning arhitekt Ettore Sottsass. **Mis rahvusest on jutt?**

48. See juudi juurtega režissöör on esimene naine, kel õnnestunud võita nii parima lavastaja Kuldgloobus, Euroopa filmiauhind kui ka Emmy. Viimase sai ta seejuures telesarja „Õine administraator” lavastamise eest. Üks tema vändatud filmidest on toonud aga ära ka päris olulise Oscari ning tollest filmist pärineb ka nähtav pilt. **Kes?**

49. See Blizzardi loodud *multiplayer online*-rollimäng (MMORPG) tuli avalikkuse ette USAs, Austraalias ja Uus-Meremaal 2004. aasta novembris, Euroopa serverites aga 2005. aasta veebruaris. Mäng on siiani täiesti elus ja toimib, eelmise aasta sügisel ilmus värsket sisu „Shadowlands”. **Mis mänguga on tegemist? Näete ka mängu logo.**

50. Kuulete lugu “Reggaeton” artistilt, keda tuntakse kui “Reggaetoni printsit” (“*Principe del Reggaeton*”). Tema müüginumbrid on viimastel aastatel kasvanud sedavõrd suureks, et ajakiri Time on ta ühel aastal isegi arvanud maailma 100 mõjukama inimese hulka. **Kes esineb?**

51. See prantsuse rüütel oli Hospitaliitide Ordu (Malta Ordu) suurmeister aastatel 1557-1568. Tema ajal oli Ordu sunnitud türklaste eest taanduma Rhodoselt ja Tripolist ning keskenduma Malta kaitsmisele. 1565 toimunud suurimate kaitselahingute ajal suudeti suures arvulises ülekaalus oleva vastase vastu pidada piisavalt kaua, et abiväed Euroopast kohale jõuaks. Juba järgmisel aastal hakati tema ettevõtmisel rajama saarele uut ja tugevamat kindluslinna. **Kellest on jutt?**

52. Eesti disaini Bruno elutööpreemia anti tänava mehele, kes kujundas Tallinna linnakeskkonda 1980. aasta Moskva olümpiamängude ajal ning kelle loodud olümpiatule alus seisab Pirital tänini. Tulemuslikku koostööd tegi ta Vene lennukitootja Tupolevi ning Soome Helkama grupiga. Palju muu kõrval on loonud suusavutlari Pinal, Balteco vannide, kokkupandava töökeratta Stigo disaini, elektripliitidest, haagissuvilast, valgustitest ja köögikombainidest rääkimata. **Kes?** Vihjeks veel, et mehe perekonnanimi on 2022. aasta 1. jaanuari seisuga Eestis 341 mehel ja 336 naisel, tuntuimad sama perekonnanime kandjad on paljude teiste seas muusik, kunagine maavanem, keeleteadlane, viiuldaja, etnograaf ja maadleja.

53. **Millise terviku** moodustavad fajr, dhuhr, asr, maghrib ja issa? Vastata võib nii põhimõtte kirjeldamisega kui konkreetse terminiga.

54. Küsitav korvpallur sõlmis 2010. aasta sügisel kaheaastase lepingu Türgi klubi Istanbuli Besiktasega ning tegi oma debüüdi klubi eest EuroCup'i mängus Serbia klubi Hemofarmi vastu, kus tõi 15 punkti. Paraku sai mees teha Besiktase eest vaid 10 mängu, enne kui siirdus kodumaale põlveoperatsioonile ning pärast seda pole teda enam korvpalli mängimas nähtud. **Millise superstaari karjäär sedaviisi lõppes?**

55. See Eestiski tihtilugu tänu kõiksugu reaalsusshowdele tähelepanu saanud internetiplatvorm keskendub enamasti seksitöötajate poolt pakutavatele teenustele, aga siin on koha leidnud ka fitnessstreenerid ja muusikuid, mistõttu nimetasid lõuapoolikud seda koroonasulgemiste tippajal isegi uueks töötukassaks. Alguse sai viis aastat tagasi Londonis, asutajaks Briti oma "Hugh Hefner" – Tim Stokely. Selle liikmete seas on tuntumateks olnud räppar Cardi B ja lauljanna Bella Thorne, kelle tegevuse stiilinäiteid ka allpool näete. Täna on kasutajaid üle 200 miljoni. **Millisest platvormist on jutt?**

56. **Milline tuntud mõõtesüsteem** kannab tegelikult nime Gutenbergi- ... skaala, kus punktiirile sobib küsitava levinuim nimi? Nimelt oli 1935. aastal loodud süsteemi väljatöötajal abiks ka kolleeg Beno Gutenberg, küsitava nime omistas süsteemile aga Perry Byerly.

57. Allolev luuletus pealkirjaga “Himmaste hirnatused” pärineb 2020. aastal ilmunud ühe autori debüütogust “Litoriinamere loits & teisi luuletusi”. Luuletused on jagatud kümnesse gruppi, mille nimed viitavad erinevatele maastikele. Võimalik, et selle näol on tegu autori austusavaldusega oma isale, kelle esikkogu pealkiri oli “Aomaastikud”. **Kes on selle luuleteksti autor?**

Tee endast kolmemeetrine tuvi,
keset detsembrit too meile suvi,
too meile õitseva sugupuu oks,
sulata lahti süsi ja koks,
sulata lahti kõik külmunud mered,
pinnale tõsta kõik lennukikered,
keevita nendest üks raudne kristall,
venita pikaks planeet, mis on pall.
Rabade vaikus siis üüraku kõrva,
vaikuse segajad vaikselt sa mõrva,
laukas siis ulpigu lollaka laip,
kuni ta katab sammalduv vaip.

58. 2021. aastal napsas Eesti aasta auto tiitli endale esmakordselt täiselektriline auto (pildil), edestades kõige napimalt Land Rover Defenderit. **Mis autot näete** (nimetada **mark ja mudel**, 1+1 punkt)?

59. Ainult ühel sportlasel olümpiaajaloos on õnnestunud võita individuaalne kuldmedal viitel erinevatel olümpiamängudel. **Kes ja millisel spordialal** (1+1 punkt) on sellega hakkama saanud? Et liiga kaugele ajalukku kaevama ei mindaks, olgu vihjeks öeldud, et tegemist on valitseva olümpiavõitjaga.

60. Mäng ongi läbi ja peatselt saabuvast keskööst laulavad teile õhtu lõpetuseks Mia Piir, EiK ja Mattias Tirmaste. **Agas millise ansambli loomingu** kuulub lugu, mida esitatakse?

VASTUSED

1	Bahama	rist tähistab väidetavat punkti, kus Kolumbus 12.10.1492 maale astus
2	Wernher von Braun	
3	Itaalia vennad	Fratelli d'Italia, juht Giorgia Meloni
4	lutikad / lutikas	
5	Genesis	lahkus Peter Gabriel, laulma hakkas Phil Collins
6	Isatapmine	
7	Max Verstappen	F1 maailmameister, esindab Hollandit
8	Tussisööjad	olnud vahelduva eduga Spotify Eesti kõige kuulatumaks podcast'iks
9	jäätis / jäätisekohvik	
10	Rubundi	
11	Charles Macintosh	inglise keeles nimetatakse tema nimega vihmamantlit
12	merihobuke	
13	FC Schalke 04; Bologna F.C. 1909	
14	Oskar Luts; "Talve"	
15	Kim; Park	kaks perekonda parima filmi Oscari võitnud linatsest "Parasiit"
16	komi keel	
17	AS Eesti Gaas	
18	seelik	
19	kuradisarv	
20	Orpheus	muusika Jacques Offenbachi operetist "Orpheus põrgus"
21	Prangli	tapeti piiritusevedajast vallavanem Jaan Einberg
22	Aleksandar Vezenkov; Bulgaaria	mängib klubikorvpalli Pireuse Olympiakoses
23	palsamiädikas	
24	Tamagotchi	
25	Paul Cezanne	
26	laipade lahkamine	
27	Dennis Hopper; "Easy Rider"	viide 1969. aasta filmile
28	Lutsk	LuAZ; Volõõnia oblasti keskus
29	huulepulk	huulepulga efekt
30	Oopus	
31	mangust; langust	viide Kiplingile, Rikki-Tikki-Tavile ja teostele "Kus laulavad langustid"
32	Postipoiss	Dok. haldustarkvara, trahter Pärnus, nt Haabersti ja Elva ajalehed
33	Veepall	pildil ungarlane Dezső Gyarmati
34	Tivoli	asub Kopenhagenis
35	Selena Gomez	
36	Max Planck	
37	Przemysl / przemysliidid	
38	Ormisson	viide Andreas ja Villem Ormissonile, Park Hotell Viljandis
39	kulmutikand / microblading	
40	Julian Lennon	album aastast 1984
41	päevaliilia	
42	satelliitpildid	
43	Marko Aleksejev	kõrgushüppaja, osales 2004 Ateena OM-il
44	Tõva / Tuva	
45	Kate Bush	populaarseks sai lugu "Running Up That Hill"
46	Pirita; Gotland(i)	
47	latiinid	
48	Susanne Bier	Taani režissöör, pilt võõrkeelse Oscari võitnud filmist "Taevariik"
49	World of Warcraft	
50	J Balvin	Colombia artist, üks müüdumaid latinoartistide läbi aegade
51	Jean de Valette	
52	Matti Öunapuu	
53	moslemite palvekorrad	ka salah / salat või namaz
54	Allen Iverson	
55	OnlyFans	
56	Richteri skaala	
57	Ruuben Kaalep	isa Ain Kaalep
58	Porsche Taycan	
59	Ireen Wüst; kiiruisutamine	kullad 1500 m (2010, 2018, 2022) ja 3000 m (2006, 2014) distantsil
60	Ans Andur	ansambel poolelt teelt jürist Tartusse ehk Paidest